

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **V. P.**, narozený dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2022, č.j. MPSV-2022/200159-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 8. 11. 2022 č.j. MPSV-2022/200159-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 10. 2022 č.j. 1583047/22/AB sp. zn. 99574-22-AB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo dle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“) rozhodnuto tak, že se žalobci nepřiznává dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2022.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce považoval za neopodstatněné argumenty žalovaného, že žalobce nepředložil vyplněný a podepsaný formulář doklad o příjmech žalobce a jeho matky. Nesouhlasil ani se závěrem, dle kterého ze smlouvy o ubytování plyne, že žalobce není vlastníkem ani nájemcem bytu, neboť dle této smlouvy je žalobci a jeho matce poskytováno ubytování v jednom pokoji. K tomu žalobce odkázal na svá sdělení správnímu orgánu I. stupně ze dne 16. 6. 2022 a ze dne 20. 9. 2022, v nichž uváděl, že zákon ukládá podat na formuláři pouze žádost, nikoli doklady o příjmu a nákladech na bydlení. Správní orgán I. stupně obdržel skeny výplatních pásek a oznámení o výši důchodů. Dle žalobce jde o bezdůvodné zatěžování, z odpovědi pí M. ze dne 21. 9. 2022 plyne, že formulář si žalobce nemusí potvrdit, avšak pouze jej vyplnit, čímž žalobce poskytne souhlas žalovanému si údaje zjistit a ověřit; takový souhlas je dán už podpisem žádosti v bodech B, resp. G. Žalobce dále odkázal na výklad pojmu byt, uvedl, že pokud smlouva o ubytování slouží k uspokojení potřeby bydlení, má povahu zvláštní nájemní smlouvy dle ust. § 2235 NOZ. Odkázal též na vymezení charakteristiky bytu na webu žalovaného, podle kterého jde o *samostatně vymezený uzamykatelný prostor s minimálně jednou pobytovou místností, který svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje požadavky k tomu, aby se v něm zdržovaly a bydlely osoby, a neomezený přístup k pitné vodě, rovněž musí mít záchod*; tuto považoval za splněnou, pokoj je uzamykatelný, společná je toaleta s koupelnou a kuchyňka.
3. Nepřiznání dávky je dle žalobce rovněž těžko obhájitelné, když užívání tohoto typu bydlení je důsledkem bytové krize, k tomu odkázal na vyjádření veřejné ochránkyně práv ze dne 22. 3. 2018 k návrhu na zrušení ustanovení zákona č. 111/2006 Sb. o tzv. bezdoplatkových zónách; také odkázal na skutečnost, že nyní má právo na příspěvek na bydlení i osoba, která využívá objekt určený pro individuální či rodinnou rekreaci.
4. V závěru upozornil na skutečnost, že je osobou se zdravotním postižením a přísluší mu tak vyšší míra ochrany na základě čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, nepřiznání dávky představuje s ohledem na požadavek rovnosti exces ústavněprávní úrovně. Navrhl, aby bylo napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu I. stupně.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný uvedl, že žalobce podal dne 3. 8. 2022 žádost o příspěvek na bydlení s nárokem od 1. 7. 2022, kdy v žádosti uvedl, že je nájemcem bytu na adrese X, a uvedl společně posuzovanou osobu. Žalobce rovněž zaslal výplatní pásku za březen, květen a červen 2022, kopii poštovní poukázky ze dne 18. 5. 2022 (v poznámce uvedeno výplata za duben 2022) a kopie zjednodušených daňových dokladů o úhradě za ubytování ve výši 7 425 Kč vždy za polovinu měsíce za duben, květen a červen 2022. Správní orgán vyzval dne 26. 8. 2022 žalobce k doložení vyplněného a podepsaného dokladu o výši příjmů za druhé čtvrtletí Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2022 za sebe a společně posuzovanou osobu, vyplněného a podepsaného dokladu o výši nákladů na bydlení na adresu uvedenou v žádosti za druhé čtvrtletí 2022 a platné nájemní nebo podnájemní smlouvy, současně byl žalobce poučen o následcích nesplnění výzvy. Na výzvu žalobce reagoval e-mailovou zprávou, v níž uvedl, že nemá povinnost dokládat příjmy ani náklady na bydlení na předepsaném tiskopise a že ani on ani jeho matka nemají sílu cestovat na ČSSZ, aby si nechali potvrdit výši důchodu, také uvedl, že požadované údaje doložil a nájemní smlouva byla úřadu práce zaslána vedoucím ubytovny. Správní orgán I. stupně vyhodnotil, že žalobce výzvu nesplnil, proto žádost o dávku zamítl, s tímto závěrem se žalovaný ztotožnil, neboť žalobcem zaslané doklady ani e-mailové vyjádření nesplňuje požadavky výzvy, žalobcem nebyly řádně doloženy skutečnosti rozhodné pro nárok. Žalobce nedoložil nájemní nebo podnájemní smlouvu, předložená smlouva o ubytování není ani nájemní ani podnájemní smlouvou, předložené daňové doklady o zaplacení částky za ubytování nejsou dokladem o výši nákladů na bydlení, které by byly ve smyslu ust. § 25 zákona o státní sociální podpoře položkově rozepsány, minimálně v rozsahu nájemné, zálohy na elektřinu a plyn a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu; povinnost předložit tyto doklady je zakotvena v ust. § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře.

6. Žalovaný dále uvedl, že ubytování na základě ubytovací smlouvy v objektu občanské vybavenosti (ubytovny), v němž nejsou zkolaudovány byty, ani tento objekt není určen k trvalému bydlení ve smyslu ust. § 24 odst. 5 zákona, ani se nejedná o objekt určený k individuální či rodinné rekreaci dle ust. § 24a zákona, nesplňuje podmínky nároku na příspěvek na bydlení, když nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu.
7. K námitkám žalobce žalovaný uvedl, že zdravotní stav není v případě příspěvku na bydlení nijak zohledňován, odkazuje-li žalobce na závazky vyplývající z mezinárodních smluv, pak právo na hmotné zabezpečení je vždy vázáno na splnění zákonných podmínek, tyto však žalobce nesplňuje.
8. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

9. Žalobce nesouhlasil s tím, že v objektu ubytovny nejsou zkolaudovány byty ani není určen k trvalému bydlení, resp. že se nejedná ani o objekt pro individuální rekreaci. K tomu odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), zejména na bod 17 rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 – 28, dle kterého nestačí, že obytná místnost je užívána jako byt a je i materiálně vybavena jako byt, nýbrž musí být splněna i formální podmínka účelového užívání k trvalému bydlení či kolaudace jako bytu. Žalobce uvedl, že tento názor přehlíží současnou bytovou krizi, na což reagovala i bývalá veřejná ochránkyně práv na straně 8 stanoviska č. 5/2018/SZD ze dne 22. 3. 2018, k návrhu na zrušení ustanovení zákona č. 111/2006 Sb., o tzv. bezdoplatkových zónách, Pl. ÚS 40/17, s tím, že uživatelé ubytoven by neměli být znevýhodňováni, když užívání tohoto typu zařízení k bydlení je důsledkem oné bytové krize. Uživatelé ubytoven, kteří je užívají k zabezpečení potřeby bydlení, jsou však odkazováni na doplatek na bydlení (bod 17 citovaného rozsudku NSS), který je přiznáván za znatelně přísnějších podmínek, než příspěvek na bydlení.
10. Uvedl, že pokud žalovaný vytýká absenci rozpisu nájemného a nákladů na služby, je třeba uvést, že ust. § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře bylo novelou č.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

203/2022 Sb. doplněno, že se nepožaduje rozpis jednotlivých druhů služeb, ale požaduje se jen nájem a služby jako celek. Pokud by o to správní orgán požádal, mohl se žalobce obrátit s dotazem na vedení ubytovny, avšak nemohl garantovat kladné vyřízení, nadto i z celkového údaje lze posoudit přiměřenost. Dle žalobce neobstojí ani názor v bodě 18 citovaného rozsudku NSS, že sociální práva nemají bezpodmínečnou povahu, neboť přijetím Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“) se stát zavázal k řadě povinností vůči osobám se zdravotním postižením, mj. zajištění přiměřené životní úrovně (čl. 28 odst. 1), které na rozdíl od obdobného ustanovení Listiny (čl. 30 odst. 1) není vázáno na zákonné meze. ČR nesplnila řadu závazků, např. dosud nebyl přijat zákon o sociálním bydlení (čl. 28 odst. 1 písm. d) Úmluvy) a právo na sociální ochranu (čl. 28 odst. 2 Úmluvy). Za praktické důsledky žalobce považoval rozhodnutí o jeho žádosti o sociální byt, kterou podal 20. 8. 2019, kdy mu bylo 12. 5. 2020 sděleno, že jeho žádost byla vyřazena, a doposud se nedomohl sdělení důvodu, přičemž v poslední odpovědi MHMP sdělil, že není schopen uvést důvody, které vedly k vyřazení žádosti. Žalobce dále odkazoval na zásadu přednostního užití mezinárodního práva před zákonem a konformního výkladu zákona. Uvedl, že není jeho vinou, že je nucen užívat tento typ bydlení, a tudíž jej krátit o dávku. K tomu žalobce připojil kopii dopisu ředitele odboru bytového fondu MHMP ze dne 30. 3. 2023 a ze dne 12. 5. 2020 ve věci žádosti žalobce o pronájem bytu ze sociálních důvodů, kopii záznamu o telefonním rozhovoru žalobce s pí. L. ze dne 1. 7. 2020 a kopii e-mailu pí. S. s žádostí o nahlédnutí do spisu ve věci žádosti o sociální byt.

V. Obsah správního spisu

11. Ze spisového materiálu soud zjistil, že dne 3. 8. 2022 žalobce požádal o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení (dále též „dávka“) s nárokem ode dne 1. 7. 2022, s tím, že je nájemcem bytu, trvalé bydliště X, skutečný pobyt na adrese X; v bodě B4. formuláře žádosti žalobce uvedl, že spolu s ním žije jeho matka. K žádosti byl připojen výpis z katastru nemovitostí, podle kterého je budova s č. p. 1957, stavba občanského vybavení, ve vlastnictví společnosti X, a sdělení ÚMČ Praha X ze dne 31. 3. 2022, dle kterého se v objektu v ulici X, podle kolaudačního rozhodnutí nejedná o byty, ale o ubytovací jednotky, a to ve 2. NP až 6. NP, čísla bytů stavební úřad neeviduje, přičemž jsou splněny požadavky dle ust. § 33b odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, tj. jsou splněny ust. § 3 písm. i), § 8, § 10, § 11, § 38 a § 44 vyhlášky č. 268/2006 Sb., o technických požadavcích na stavby.
12. Součástí správního spisu je výplatní páska žalobce ze dne 20. 4. 2022, podle které čistá mzda žalobce činila v měsíci 3/2022 částku 3 833 Kč, výplatní páska žalobce ze dne 20. 6. 2022, podle které čistá mzda žalobce činila v měsíci 5/2022 částku 3 833 Kč, výplatní páska žalobce ze dne 20. 7. 2022, podle které čistá mzda žalobce činila v měsíci 6/2022 částku 3 149 Kč (doručené správnímu orgánu I. stupně 30. 7. 2022).
13. Spis též obsahuje zjednodušené daňové doklady od společnosti X ze dne 2. 4. 2022, kde je uvedena částka za ubytování od 1. 4. do 16. 4. 2022 ve výši 7 425 Kč, ze dne 16. 4. 2022, kde je za ubytování od 16. 4. do 1. 5. 2022 uvedena částka 7 425 Kč, ze dne 3. 5. 2022, kde je za ubytování od 1. 5. do 16. 5. 2022 uvedena částka 7 425 Kč, ze dne 15. 5. 2022, kde je za ubytování od 16. 5. do 31. 5. 2022 uvedena částka 7 425 Kč, ze dne 3. 6. 2022, kde je za ubytování od 31. 5. do 15. 6. 2022 uvedena částka 7 425 Kč a ze dne 12. 6. 2022, kde je za

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

ubytování od 15. do 30. 6. 2022 uvedena částka 7 425 Kč (doručené správnímu orgánu I. stupně dne 30. 7. 2022). Další zjednodušené daňové doklady ze dne 2. 7. 2022, kde je za ubytování od 30. 6. do 15. 7. 2022 uvedena částka 7 425 Kč, a ze dne 15. 7. 2022, kde je za ubytování od 15. do 31. 7. 2022 uvedena částka 7 920 Kč, byly doručeny správnímu orgánu I. stupně dne 3. 8. 2022.

14. Dle kopie žádosti žalobce o doplatek na bydlení za měsíc červenec 2022 je jediným příjmem žalobce invalidní důchod II. stupně, který měsíčně činí 8 455 Kč, a je doplněn mzdou z výkonu práce na místě určeném pro OZP ve výši 3 833 Kč; žalobce žije se svou matkou, která je starobní důchodkyní, její důchod činí 16 211 Kč, uvedl, že jako doklady přikládá doklad o platbě ze dne 2. 7. a 15. 7. 2022 za ubytování, celkem 14 850 Kč, ohledně dalších dokladů odkázal na doklady přiložené k předchozím žádostem. Tento dokument byl podán správnímu orgánu I. stupně dne 3. 8. 2022.
 15. Výzvou ze dne 26. 8. 2022 byl žalobce správním orgánem vyzván dle ust. § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, aby doložil vyplněný a podepsaný doklad o výši čtvrtletního příjmu za 2. čtvrtletí 2022, vyplněný a podepsaný doklad o výši čtvrtletního příjmu za 2. čtvrtletí 2022 pro jeho matku, vyplněný a podepsaný doklad o výši nákladů na bydlení na adresu uvedenou v žádosti za 2. čtvrtletí 2022 a platnou nájemní smlouvu pro období od 1. 7. 2022 (s rozepsaným nájmem a službami), a to vše do 8 dnů od doručení výzvy. V poučení o možných následcích je uvedeno, že pokud žalobce nesplní povinnost, kterou mu stanovuje výzva, může být výplata dávky zastavena, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla žalobci doručena dne 5. 9. 2022, kdy jí osobně převzal.
 16. Dle smlouvy o ubytování uzavřené dne 30. 8. 2022 mezi společností X, žalobcem a jeho matkou (dále jen „Smlouva o ubytování“) bylo žalobci a jeho matce poskytnuto dlouhodobé ubytování v Penzionu X od 1. 7. 2022 do 31. 12. 2022 v pokoji č. 109/3 se sociálním zařízením a kuchyňským koutem společnými s pokojem 109/2; je vymezena cena za pokoj ve výši 495 Kč/den a za provoz televizního přijímače ve výši 110 Kč/měsíc, žádné další náklady spojené s ubytováním nejsou uvedeny, je přiložen též průvodní e-mail ke smlouvě z Penzionu X ze dne 31. 8. 2022.
 17. Žalobce v e-mailu správnímu orgánu I. stupně ze dne 20. 9. 2022 uvedl, že dne 5. 9. 2022 obdržel výzvu k předložení dokladů, namítal, že zákon neukládá, aby doklad o příjmu a o nákladech na bydlení musel být na předepsaném tiskopise, to platí pouze pro žádost. Také uvedl, že on ani jeho matka nemají sílu cestovat do sídla ČSSZ kvůli potvrzení o výši důchodu, obdobně v případě mzdy žalobce. Uvedl, že požadované údaje jsou doloženy doklady (náklady, příjem, přiložil sken útržku poukázky na mzdu žalobce v měsíci květnu 2022). Dále uvedl, že nájemní smlouvu již správní orgán obdržel od vedoucího ubytovny, žalobce není v situaci, kdy by mohl určovat, jaké budou její náležitosti, je třeba přihlédnout též k novele ust. § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře zákonem č. 203/2022 Sb. Byla přiložena kopie ústřížku poštovní poukázky typu B na částku 3 833 Kč pro žalobce s datem podání dne 18. 5. 2022 a s poznámkou „výplata za duben“, doručeno správnímu orgánu 20. 9. 2022.
 18. V e-mailu od referentky NSD správního orgánu I. stupně žalobci ze dne 21. 9. 2022 je uvedeno, že žalobce se svou matkou nemusí cestovat na ČSSZ, referentka spolu s výzvou zaslala k vyplnění formuláře Doklad o výši čtvrtletního příjmu, které by měl žalobce spolu s matkou vyplnit a podepsat, čímž by dal správnímu orgánu I. stupně souhlas k tomu, že si tyto informace může zjistit na finančním úřadě, orgánech vyplácejících dávky
- Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nemocenského a důchodového pojištění, podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci, u zaměstnavatelů a dalších právnických a fyzických osob vyplácejících příjmy rozhodné pro nárok na dávky; uvedla, že tyto formuláře zasílá ještě jednou a sdělila žalobci kontaktní adresu pro zaslání odpovědi.

19. Žalobce v e-mailu ze dne 3. 10. 2022 uvedl, že výše uvedený souhlas byl již poskytnut, a to podpisem formuláře žádosti o dávku, a to jak ze strany žalobce v části G formuláře, tak i jeho matky v části B formuláře, žalobce neshledal důvod k poskytnutí takového prohlášení znovu.
20. V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 10. 10. 2022 správní orgán I. stupně rozhodl dle ust. § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře nepřiznat žalobci dávku ode dne 1. 7. 2022, neboť žalobce byl písemně vyzván, aby osvědčil rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, měl osvědčit doklad o výši čtvrtletního příjmu za 2. čtvrtletí 2022 pro žalobce, doklad o výši čtvrtletního příjmu za 2. čtvrtletí 2022 pro jeho matku, doklad o výši nákladů na bydlení a platnou nájemní/podnájemní smlouvu pro období od 1. 7. 2022, a to ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení výzvy, tj. od 5. 9. 2022, v písemné výzvě byl upozorněn, že pokud obsahu výzvy neuposlechné a neosvědčí rozhodné skutečnosti, může mu být dávka nepřiznána, žalobce tuto výzvu neuposlechl, proto bylo rozhodnuto, jak je výše uvedeno.
21. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání, v němž namítal, že jako příloha el. podání dne 30. 7. 2022 byly správnímu orgánu I. stupně poskytnuty v el. podobě doklad o mzdě (výplatní páska) za měsíc duben a červen, místo pásky za květen byl následně e-mailem 20. 9. 2022 pí. M. poskytnut sken útržku od poukázky pošty, kterou byla žalobci zaslána mzda zaměstnavatelem, dále byl správnímu orgánu I. stupně zaslán sken oznámení o výši důchodu žalobce a jeho matky, jakož i skeny dokladu o platbě nákladů na bydlení v měsících duben až červen 2022. K nájemní smlouvě uvedl, že dne 31. 7. 2022 žalobce podal el. formou žádost o doplatek na bydlení, a sken nájemní smlouvy v souvislosti s touto žádostí poskytl správnímu orgánu I. stupně vedoucí penzionu, i tento doklad tak měl správní orgán I. stupně k dispozici. Navrhl změnu rozhodnutí a přiznání dávky.
22. V napadeném rozhodnutí ze dne 8. 11. 2022 žalovaný poukázal na ust. § 24, § 61 a § 68 odst. 1 písm. b) a e) zákona o státní sociální podpoře, shrnul předchozí průběh správního řízení, shledal, že žalobce nedoložil rozhodné skutečnosti uvedené ve výzvě ze dne 26. 8. 2022, do 8 dnů od obdržení výzvy, ani do dne vydání napadeného rozhodnutí žalobce požadované doklady nedoložil, proto nemohl být jeho nárok na dávku posouzen. Uvedl, že obecně platí, že podklady pro vydání rozhodnutí má povinnost opatřit správní orgán v souladu s ust. § 50 odst. 2 správního řádu, v případě dávek státní sociální podpory zvláštní úprava ukládá žadateli o dávku povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu (§ 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře), řízení o přiznání dávky státní sociální podpory je vedeno na žádost žadatele a v jeho zájmu, žadatel o dávku by měl poskytovat aktivní součinnost správnímu orgánu při zjišťování rozhodných skutečností pro přiznání dávky, na výzvu správního orgánu je povinen osvědčit rozhodné skutečnosti do 8 dnů od doručení výzvy, žalobce nedoložil doklady požadované ve výzvě ze dne 26. 8. 2022 potřebné pro vyhodnocení nároku, ač k tomu byl vyzván a byl upozorněn na následky nesplnění výzvy. Námitkám žalobce nevyhověl, neboť v ust. § 68 písm. b) a e) zákona o státní sociální podpoře je jasně uvedeno, jaké doklady je nutno k žádosti o dávku doložit, rovněž na zadní straně žádosti o dávku je jasné Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

formulováno, co je třeba k žádosti doložit. Žalovaný ze spisu zjistil, že správní orgán I. stupně si sám od Penzionu X obstaral Smlouvu o ubytování, ze které jasně plyne, že žalobci a jeho matce je v tomto penzionu poskytováno ubytování pouze v pokoji 109/3 se sociálním zařízením a kuchyňským koutem společným s pokojem 109/2, z této smlouvy o ubytování je zcela zřejmé, že žalobce není nájemcem bytu ani jeho vlastníkem, uvedl, že ze správního spisu je zřejmé, že se správní orgán I. stupně snažil žalobci vysvětlit, proč je nutné požadované doklady doložit, součástí výzvy byly i formuláře, které mohl vyplnit a doručit. Žalovaný při přezkumu prvostupňového rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, neshledal pochybení, které by odůvodňovalo změnu nebo zrušení prvostupňového rozhodnutí.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobce i žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání.
25. Podle ust. § 68 odst. 1 písm. b) zákona o státní sociální podpoře *žádost o dávku musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob (§ 5) v rozhodném období (§ 6) v případech, kdy je přiznání dávky podmíněno příjmem.*
26. Podle ust. § 6 písm. a) zákona o státní sociální podpoře *rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, je u příspěvku na bydlení a přídatku na dítě období kalendářního čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje.*
27. Podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*
28. Žalobce obdržel dne 5. 9. 2022 výzvu dle ust. § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, aby do 8 dnů doložil doklady o svých příjmech a příjmech své matky, doklad o výši nákladů na bydlení na adresu uvedenou v žádosti za 2. čtvrtletí 2022 a platnou nájemní smlouvou pro období od 1. 7. 2022 (s rozeepsaným nájmem a službami). V této výzvě byl žalobce zároveň poučen, že může dojít k nepřiznání dávky, pokud nesplní povinnosti ve výzvě uvedené.
29. Žalobce ve stanovené 8-denní lhůtě, která uplynula dne 13. 9. 2022, na tuto výzvu žádným způsobem nereagoval, správní orgán I. stupně nekontaktoval. Teprve dne 20. 9. 2022 zaslal e-mail, kde namítal, že mu zákon neukládá povinnost podat doklady na předepsaném formuláři, a že všechny potřebné doklady již byly do řízení zaneseny, nájemní smlouvu zaslal správce ubytovny.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

30. Povinnost žadatele o dávku osvědčit k výzvě skutečnosti rozhodné pro její přiznání vyplývá z § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, přičemž k tomuto ustanovení se váže množství soudních rozhodnutí. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro přiznání dávky tíží v první řadě jejího příjemce. Pokud uvedené povinnosti nedostojí, správní orgán jej vyzve podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře k doložení potřebných dokladů.
31. Současně Nejvyšší správní soud opakovaně upozorňuje na skutečnost, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu – zejména věta třetí: „*Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.*“), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky NSS ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29).
32. V nyní projednávaném případě žalobce na výzvu správního orgánu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na jím požadovanou dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve stanovené lhůtě žádným způsobem nereagoval, nevyvinul požadovanou iniciativu k tomu, aby mohl správní orgán ověřit splnění zákonných podmínek pro vznik nároku žalobce na dávku a zůstal pasivní, na výzvu reagoval až opožděně.
33. Obdobnou skutkovou situaci posuzoval zdejší soud v rozsudku ze dne 15. 9. 2021, č. j. 20 Ad 4/2021-31, kde zaujal toto stanovisko: „*Soud v této věci považuje za zásadní to, že žalobce ve lhůtě stanovené správním orgánem prvního stupně nesplnil jeho výzvu k doplnění a doložení požadovaných rozhodných skutečností a byl současně poučen o následcích jejího nesplnění. Odlišný názor žalobce na důvodnost takové výzvy přitom bez dalšího nemůže liberovat včasné nesplnění povinností z ní vyplývajících. O tom by bylo možné uvažovat toliko v případě, že by žalobce včas, tj. ve lhůtě stanovené ve výzvě, tento svůj odlišný názor správnímu orgánu přijatelným způsobem vyložil, což se v daném případě nestalo.*“
34. NSS kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 28. 4. 2022 č. j. 8 Ads 335/2021-33, ve kterém uvedl: „*Pokud jde o otázku, zda stěžovatel byl povinen na výzvu ve stanovené lhůtě reagovat, jestliže některé požadavky na doložení skutečností považoval za nezákonné, z judikatury Nejvyššího správního soudu předně plyne, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, či usnesení ze dne 13. 1. 2022, č. j. 1 Ads 322/2021-24). Ve věci stěžovatele se nejedná, že by výzva správního orgánu I. stupně k doložení některých skutečností byla zjevně nezákonná, nesmyslná či mylná.*“ ... A dále: „*Ani případné dílčí pochybení při formulaci výzvy (stěžovatel nezpochybňoval veškeré požadavky v ní obsažené) by nemohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*“
35. Soud se v souladu se shora uvedenou judikaturou NSS zabýval též opodstatněností uvedené výzvy, přičemž pokud jde o doložení výše příjmů žalobce a výše příjmů jeho matky jako společně posuzované osoby, je třeba konstatovat, že žalobce již před odesláním výzvy v řízení uvedl údaje ohledně výše příjmů jeho a jeho matky (tj. že žalobce pobírá

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

invalidní důchod II. stupně ve výši 8 455 Kč a mzdu z výkonu práce na místě určeném pro OZP ve výši 3 833 Kč, matka pobírá starobní důchod ve výši 16 211 Kč), součástí spisu jsou též kopie výplatních pásek žalobce za květen 2022 a červen 2022, dále též kopie ústřížku poštovní poukázky na výplatu za duben 2022 (byť tento doklad žalobce doložil až opožděně po uplynutí 8 denní lhůty stanovené ve výzvě). Pokud jde o výši důchodu žalobce a jeho matky, lze souhlasit se žalobcem, že již samotná žádost o dávku podepsaná žalobcem a jeho matkou obsahuje v části B a G jejich souhlasy, aby si správní orgán ověřil tyto informace u orgánu vyplácejícího dávky důchodového pojištění. V této části tak lze výzvu považovat za nadbytečnou a nelze přisvědčit závěru žalovaného v napadeném rozhodnutí, dle kterého žalobce nedoložil doklady potřebné pro vyhodnocení nároku ani do vydání napadeného rozhodnutí, neboť ve správním spise se nacházely podklady o příjmech žalobce a jeho matky, přičemž správní orgán I. stupně si tyto informace mohl na podkladě souhlasu žalobce a jeho matky též u příslušných orgánů ověřit popř. doplnit.

36. Soud však shledal, že výzva byla opodstatněná co do požadavku, aby žalobce doložil platnou nájemní smlouvou pro období od 1. 7. 2022 (s rozepsaným nájmem a službami) a s tím související doklad o výši nákladů na bydlení na adresu uvedenou v žádosti za 2. čtvrtletí 2022. K tomu je třeba uvést, že již na příslušném formuláři žádosti o dávku je uvedeno poučení, podle kterého musí žalobce k nároku na dávku doložit nájemní nebo podnájemní smlouvu či smlouvu o zřízení služebnosti k užívání celého bytu nebo vlastnictví k nemovitosti, a dále doklad o výši nájemného a nákladů na bydlení.
37. Podle ust. § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře *žádost o dávku musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy k celému bytu, služebnosti užívání celého bytu nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného a doklady o výši nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c), jde-li o žádost o příspěvek na bydlení.*
38. Podle ust. § 25 odst. 1 písm. c) zákona o státní sociální podpoře *náklady na bydlení tvoří u bytů uvedených v písmenech a) a b) náklady za plyn, elektřinu a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, kterými se rozumí zejména náklady za dodávku tepla (dálkové vytápění) a centralizované poskytování teplé vody, dodávku vody z vodovodů a vodáren a odvádění odpadních vod, provoz výtahu, osvětlení společných prostor v domě, úklid společných prostor v domě, odvoz odpadních vod a čištění jímek, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou a odvoz komunálního odpadu, případně náklady za pevná paliva; náklady za pevná paliva se započítávají částkami za kalendářní měsíc.*
39. Součástí spisu byla Smlouva o ubytování, kterou správní orgán I. stupně obdržel z Penzionu X dne 31. 8. 2022 a dále zjednodušené daňové doklady vystavené pronajímatelem ohledně částek za ubytování hrazených žalobcem v rozhodném období. Ze Smlouvy o ubytování vyplývá, že žalobci a jeho matce bylo v tomto objektu poskytnuto pouze ubytování, nikoli nájem či podnájem, jak zákon výslovně ve shora citovaném § 68 odst. 1 písm. e) vyžaduje. Toto ustanovení přitom taxativně vyjmenovává, že dávku příspěvek na bydlení lze poskytnout pouze v případě užívání celého bytu na základě nájemní či podnájemní smlouvy, služebnosti užívání nebo vlastnictví nemovitosti, z čehož plyne, že smlouva o ubytování není mezi tyto právní tituly zahrnuta, neboť se jedná o samostatný smluvní podtyp dle § 2326 občanského zákoníku, nejde tedy o nájemní smlouvu o přenechání domu či bytu k rekreaci či jinému zjevně krátkodobému účelu ve smyslu § 2235 odst. 2 občanského zákoníku. Ani zjednodušené daňové doklady o zaplaceném ubytování tedy nebyly doklady o výši nájemného a nákladů ve smyslu § 68 Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře, neboť nebyly hrazeny na základě nájemní či podnájemní smlouvy, navíc kromě položky za ubytování ani neobsahovaly rozpis dalších nákladů na bydlení ve smyslu ust. § 25 odst. 1 písm. c) zákona o státní sociální podpoře. Takové podklady tak nesplňovaly požadavky dle § 68 odst. 1 písm. e) a § 25 odst. 1 písm. c) zákona o státní sociální podpoře. Bylo tak opodstatněné, pokud správní orgán I. stupně žalobce výzvou vyzval k předložení nájemní smlouvy pro období od 1. 7. 2022 (s rozepsaným nájmem a službami) a dokladu o výši nákladů na bydlení.

40. Žalobce na výzvu správního orgánu I. stupně ze dne 26. 8. 2022, doručenou mu 5. 9. 2022, ve stanovené 8-denní lhůtě nijak nereagoval, neposkytl potřebnou součinnost, nesdělil správnímu orgánu svůj odlišný názor na důvodnost této výzvy. Již z toho důvodu byly splněny podmínky pro to, aby správní orgán postupoval dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře a dávku žalobci nepřiznal z důvodu neosvědčení rozhodných skutečností. Přitom v daném řízení je to zásadně žadatel o dávku, který musí vyvinout potřebné úsilí a v řízení aktivně spolupracovat se správním orgánem, povinnost osvědčit rozhodné skutečnosti stíhá právě žadatele o dávku, řízení je vedeno v jeho zájmu.
41. Na výzvu reagoval teprve opožděně e-mailem dne 20. 9. 2022, kde uvedl, že všechny doklady již doložil. To však nic nemění na tom, že žalobce ve lhůtě určené výzvou ze dne 26. 8. 2022, ani později do vydání napadeného rozhodnutí nesplnil povinnosti touto výzvou uložené, když do řízení nedoložil doklad o existenci nájemního či podnájemního vztahu, existenci vlastnictví či služebnosti užívání bytu, jak požaduje ust. § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře, nedoložil ani doklady o nájemném a dalších nákladech na bydlení ve smyslu ust. § 25 odst. 1 písm. c) zákona o státní sociální podpoře. Odkaz žalobce na změnu ust. § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpory zákonem č. 203/2022 Sb., je nepřipadný, žalobce byl i po účinnosti novely povinen doložit výši nájemného, nákladů za elektřinu, nákladů za plyn, a nákladů za plnění poskytovaných s užíváním bytu, u posledně zmiňovaného nákladu se s účinností novely pouze nepožaduje podrobný rozpis jednotlivých služeb.
42. Nelze přitom přisvědčit žalobní námitce týkající se výkladu pojmu byt.
43. Podle ust. § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře *bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.*
44. K tomu soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, který konstatoval, že „pro výplatu příspěvku na bydlení je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu“ (rozsudek ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Ads 268/2017-28). Nejvyšší správní soud rovněž judikoval, že „§ 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodávce (ratio legis), který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavec 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

(blíže viz sněmovní tisk č. 256/0, část druhá, Čl. III., bod 12., 7. volební období 2013 – 2017, digitální repozitář, www.psp.cz). To znamená, že zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení “ (rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2019, č.j. 6 Ads 269/2018-17). Na tento výklad Nejvyšší správní soud navázal v rozsudcích ze dne 28. 11. 2019, č.j. 7 Ads 254/2019-16, ze dne 16. 12. 2019, č.j. 10 Ads 21/2019-23, nebo ze dne 29. 4. 2020, č.j. 3 Ads 78/2018-21. Judikatura NSS se tedy ustálila na závěru, že výplata příspěvku na bydlení je možná, pokud je naplněna formální podmínka v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu (srov. také rozsudky ze dne 26. 6. 2018, č.j. 9 Ads 253/2017-26, ze dne 26. 7. 2018, č.j. 7 Ads 268/2017-28, nebo ze dne 18. 12. 2020, č.j. 5 Ads 83/2020-23).

45. Ze správního spisu však plyne, že v budově v ulici X, se podle kolaudačního rozhodnutí nejedná o byty, ale o ubytovací jednotky, které splňují požadavky dle ust. § 33b odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, kde jsou vymezeny standardy kvality bydlení jiného než obytného prostoru, stavby pro individuální či rodinnou rekreaci a jejich kontrolu.
46. Žalobcem citovaná část charakteristiky pojmu byt z webových stránek žalovaného je pak spojena s ust. § 24a zákona o státní sociální podpoře, který uvádí, že *nárok na příspěvek na bydlení pro období od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022 má též vlastník, který užívá k trvalému bydlení stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, splňuje-li podmínky podle § 24 odst. 1. Ustanovení § 24 odst. 2 vět první a druhé, odst. 3 a 4 se použijí obdobně. Pro stanovení výše nákladů na bydlení a normativních nákladů na bydlení se použijí obdobně ustanovení § 25 až 27 určená pro vlastníky bytů.* (odst. 1) *Stavba pro individuální či rodinnou rekreaci musí mít pro účely poskytnutí příspěvku na bydlení podle tohoto zákona povahu samostatně vymezeného uzamykatelného prostoru s minimálně jednou pobytovou místností, který svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje dále uvedené požadavky k tomu, aby se v něm zdržovaly a bydlely osoby, a neomezený přístup k pitné vodě. Pro vymezení stavby pro individuální či rodinnou rekreaci se použijí § 3 písm. i), § 8, 11, 38 a § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, přiměřeně s tím, že tato stavba musí mít záchod.* (odst. 2) Z uvedeného je zjevné, že toto ustanovení se týká pouze vlastníka, který užívá k trvalému bydlení stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, proto jej na případ žalobce nelze použít. V posuzovaném případě žalobce požadoval přiznání příspěvku na bydlení na ubytování v ubytovací jednotce, což zákon o státní sociální podpoře neumožňuje.
47. Další argumenty žalobce ohledně bytové krize, stanoviska bývalé veřejné ochránkyně práv, neplnění závazků ČR ve vztahu k Úmluvě či posuzování žádosti žalobce o sociální byt, neshledal soud relevantními ve vztahu k předmětu řízení a napadenému rozhodnutí. Správní orgán I. stupně i žalovaný vycházeli při svém rozhodování z platné právní úpravy, která upravuje podmínky pro přiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení, žalobce na výzvu správního orgánu nedoložil rozhodné skutečnosti, proto mu dávka nebyla přiznána.
48. Soud konstatuje, že neprováděl k důkazu kopii dopisu ředitele odboru bytového fondu MHMP ze dne 30. 3. 2023 a ze dne 12. 5. 2020 ve věci žádosti žalobce o pronájem Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

bytu ze sociálních důvodů, kopii záznamu o telefonním rozhovoru žalobce s pí. L. ze dne 1. 7. 2020 a kopii e-mailu pí. S. s žádostí o nahlédnutí do spisu ve věci žádosti o sociální byt, neboť posuzování žádosti žalobce o sociální byt není relevantní pro přiznání nároku na dávku, dokazování těmito listinami by tak bylo nadbytečné.

49. Z výše uvedených důvodů soud podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.
50. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s., žalobce nebyl ve věci samé úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému nenáleží dle zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.